SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1683

av Leif Nysmed m.fl. (S)

Reformerad F-skatt för en sjyst arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att skärpa regelverket för F-skatt i syfte att motverka falskt egenföretagande samt löne- och villkorsdumpning på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I flera branscher vittnas det om att arbetstagare tvingas att starta eget för att få arbete, trots att de i praktiken jobbar enbart åt ett företag och utför samma arbetsuppgifter som en anställd. Detta gör att arbetsgivaren undgår en rad skyldigheter, bland annat sociala avgifter och skatteinbetalningar, vilka i stället belastar den ofrivilliga egenföretagaren. På så sätt kan man kringgå det svenska systemet där kollektivavtal sluts mellan jämnstarka parter.

Med en påtvingad F-skatt förlorar arbetstagaren grundläggande rättigheter och hamnar i en stark beroendeställning till sin uppdragsgivare. Egenföretagaren omfattas inte av anställningsskydd, semesterlag eller andra arbetsrättsliga regelverk. Resultatet blir en parallell arbetsmarknad där falska egenföretagare står utan skydd, arbetsvillkoren är sämre och inkomsterna låga. De enda som tjänar på detta är oseriösa aktörer som använder illojal konkurrens för att pressa villkor och priser. Samtidigt hotas seriösa företag, skatteintäkterna minskar och den svenska modellen urholkas.

Även när det är uppenbart att en person arbetar under samma villkor som en anställd – under arbetsledning, med fasta arbetstider och utan egna maskiner – sker ingen automatisk prövning. Först om individen själv driver ärendet i domstol kan det avgöras om det är fråga om en falsk egenföretagare. I den utsatta beroendeställning som dessa personer befinner sig i är det få som vågar eller har råd att ta den risken.

Efter lagändringarna 2009, då kravet på flera uppdragsgivare togs bort, har det blivit betydligt enklare att beviljas F-skattsedel. Det bidrar till dagens problem. En skärpt prövning av antalet uppdragsgivare, återkommande kontroller och kännbara sanktioner skulle kunna minska missbruket av systemet och skydda människor från att tvingas in i ovärdiga villkor.

Denna utveckling måste stoppas. Annars riskerar vi att fler människor pressas in i ofrivilligt företagande, med allvarliga konsekvenser för både individen och den svenska modellen på arbetsmarknaden.

Leif Nysmed (S)

Johanna Haraldsson (S) *Peter Söderström (S)*